

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
Fakulta elektrotechniky a informatiky

Úvod do databázových systémů

Cvičení 5

Ing. Petr Lukáš
petr.lukas@vsb.cz
Ostrava, 2014

- **K čemu se používají následující konstrukce?**
  1. **IN**
  2. **EXISTS**
  3. **ALL**
  4. **ANY**
- **Co je výsledkem IN a EXISTS ?**

- **K čemu se používají následující konstrukce?**
  1. **IN** ptáme se, jestli hodnota je v nějakém výčtu
  2. **EXISTS** testujeme existenci záznamu
  3. **ALL** testujeme, zda určité porovnání platí pro všechny z výčtu
  4. **ANY** testujeme, zda určité porovnání platí alespoň jednou pro nějaký výčet
- **Co je výsledkem IN a EXISTS ?**

Booleovská hodnota, tzn. IN a EXISTS jsou vždy součástí nějakého logického výrazu (např. v klauzuli WHERE)

SELECT	<i>seznam sloupců na výstupu</i>
FROM	<i>vstupní tabulky</i>
WHERE	<i>podmínka</i>
GROUP BY	<i>seskupení</i>
HAVING	<i>podmínka skupiny</i>
ORDER BY	<i>seřazení výsledku</i>

Ne všechny klauzule jsou povinné, ale jejich pořadí je striktně dané!

SELECT	<i>seznam sloupců na výstupu</i>
FROM	<i>vstupní tabulky</i>
WHERE	<i>podmínka</i>
GROUP BY	<i>seskupení</i>
HAVING	<i>podmínka skupiny</i>
ORDER BY	<i>seřazení výsledku</i>

Ne všechny klauzule jsou povinné, ale jejich pořadí je striktně dané!

- **Spojování tabulek**
  - **Agregační funkce**
  - **Vnořené dotazy a poddotazy**
-

Spojování tabulek

Student

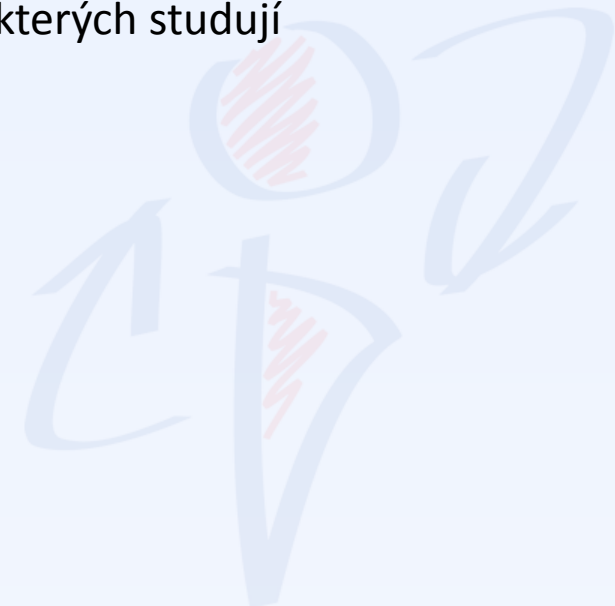
login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita

Vyber jména studentů a k nim názvy škol, ve kterých studují

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita

Vyber jména studentů a k nim názvy škol, ve kterých studují

```
SELECT jmeno, nazev  
FROM Student, Skola  
WHERE Student.skola = Skola.id
```


jmeno	nazev
Jan	VŠB – TUO
Petr	VŠB – TUO
Luboš	Ostravská univerzita

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita

↓ ↓
Vyber jména studentů a k nim názvy škol, ve kterých studují

```
SELECT
  jmeno, nazev
FROM
  Student, Skola
WHERE
  Student.skola = Skola.id
```

=

```
SELECT
  jmeno, nazev
FROM
  Student
JOIN Skola ON Student.skola = Skola.id
```

↓

jmeno	nazev
Jan	VŠB – TUO
Petr	VŠB – TUO
Luboš	Ostravská univerzita

- Stále platí představa, jako bychom nejprve udělali kartézský součin a následně „profiltrovali“ jen smysluplné kombinace záznamů.

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita


```
SELECT jmeno, nazev  
FROM Student JOIN Skola ON Student.skola = Skola.id
```


jmeno	nazev
Jan	VŠB – TUO
Petr	VŠB – TUO
Luboš	Ostravská univerzita

Student

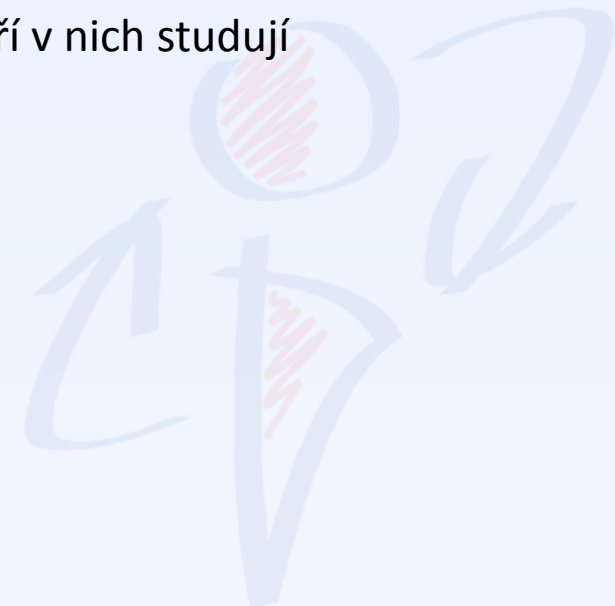
login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita

Vyber názvy všech škol a jména studentů, kteří v nich studují

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita

Vyber názvy všech škol a jména studentů, kteří v nich studují

```
SELECT nazev, jmeno  
FROM Skola JOIN Student ON Skola.id = Student.skola
```


nazev	jmeno
VŠB – TUO	Jan
VŠB – TUO	Petr
Ostravská univerzita	Luboš

- **Je výsledek správně?** – V tuto chvíli ano, ale...

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita
3	ČVUT v Praze

Vyber **názvy všech škol** a jména studentů, kteří v nich studují

```
SELECT nazev, jmeno  
FROM Skola JOIN Student ON Skola.id = Student.skola
```


nazev	jmeno
VŠB – TUO	Jan
VŠB – TUO	Petr
Ostravská univerzita	Luboš

- Je výsledek správně? – **NE**, ve výsledku není ČVUT.

Student

login	jmeno	skola
nov078	Jan	1
luk194	Petr	1
lak065	Luboš	2

Skola

id	nazev
1	VŠB – TUO
2	Ostravská univerzita
3	ČVUT v Praze

Vyber **názvy všech škol** a jména studentů, kteří v nich studují

```
SELECT nazev, jmeno  
FROM Skola LEFT JOIN Student ON Skola.id = Student.skola
```


nazev	jmeno
VŠB – TUO	Jan
VŠB – TUO	Petr
Ostravská univerzita	Luboš
ČVUT v Praze	NULL

- Vyjadřuje prázdnou hodnotu (nevyplněno)
- Pro test na hodnotu **NULL** se používá speciální operátor **IS NULL**.
- Jakékoli jiné porovnání s hodnotou **NULL** vrací výsledek „nepravda“.

Vyber všechny osoby, kde není vyplněna adresa.

```
SELECT *  
FROM Osoba  
WHERE adresa = NULL
```

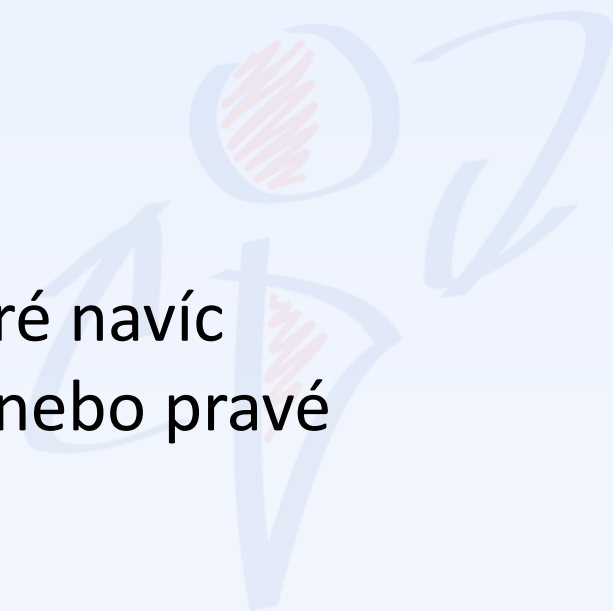
```
SELECT *  
FROM Osoba  
WHERE adresa IS NULL
```

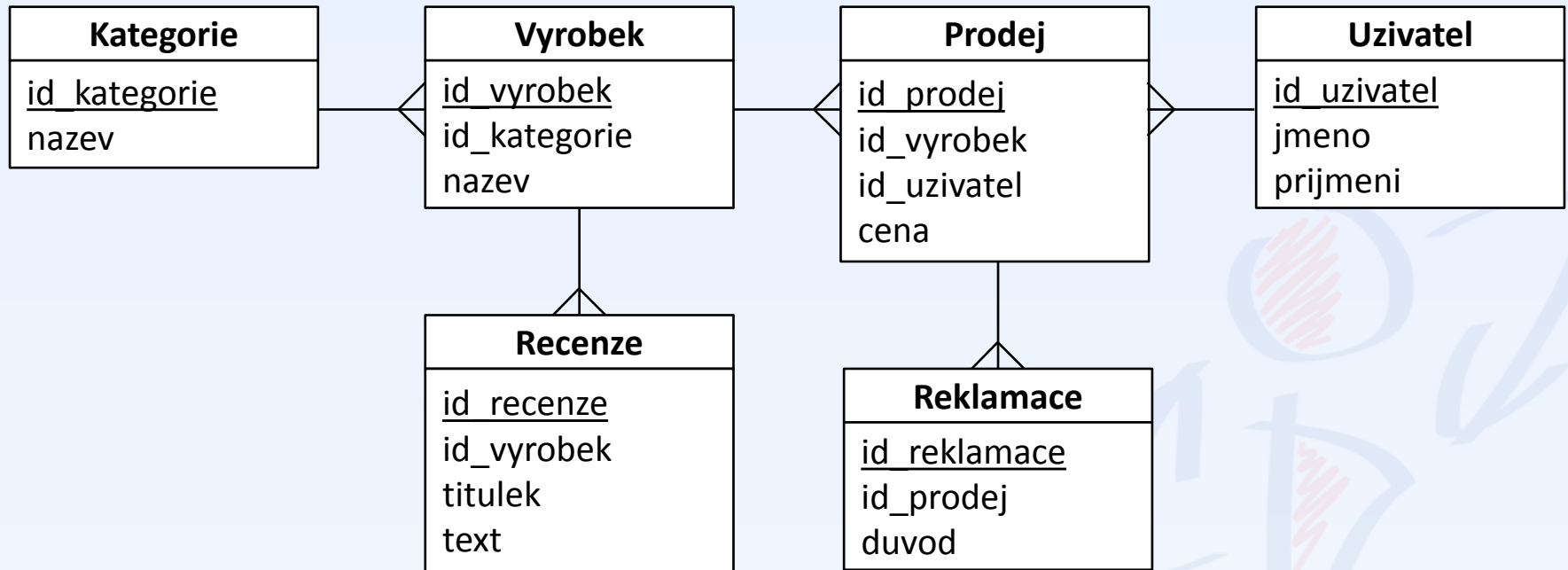
INNER JOIN

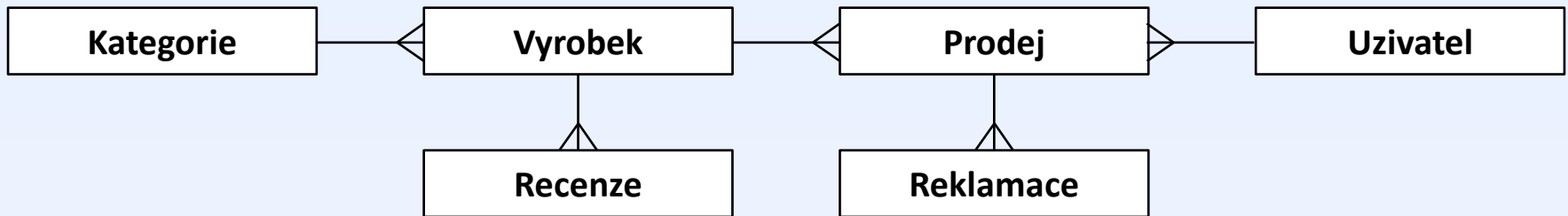
Vnitřní spojení – ekvivalent spojování pomocí podmínky WHERE

OUTER JOIN

Vnější levé nebo pravé spojení, které navíc zachovává všechny záznamy z levé nebo pravé tabulky.

Vypište nadpisy recenzí, recenzované produkty a jejich kategorie.

```
SELECT
```

```
  Recenze.Nadpis, Vyrobek.Nazev, Kategorie.Nazev
```

```
FROM
```

```
  Recenze
```

```
JOIN Vyrobek ON Recenze.id_vyrobek = Vyrobek.id_vyrobek
```

```
JOIN Kategorie ON Vyrobek.id_kategorie = Kategorie.id_kategorie
```

Agregační funkce

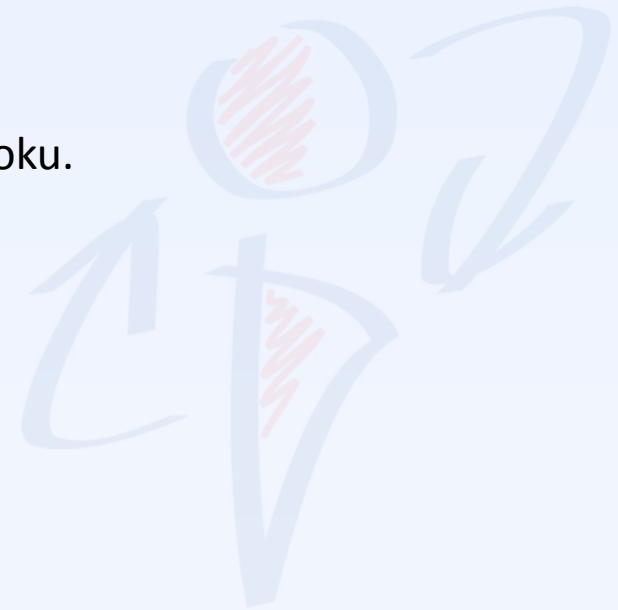
Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte cenu nejlevnějšího notebooku.

Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte cenu nejlevnějšího notebooku.

```
SELECT MIN(cena) AS [nejmensi_cena]  
FROM Vyrobky
```


nejmensi_cena
8 990 Kč

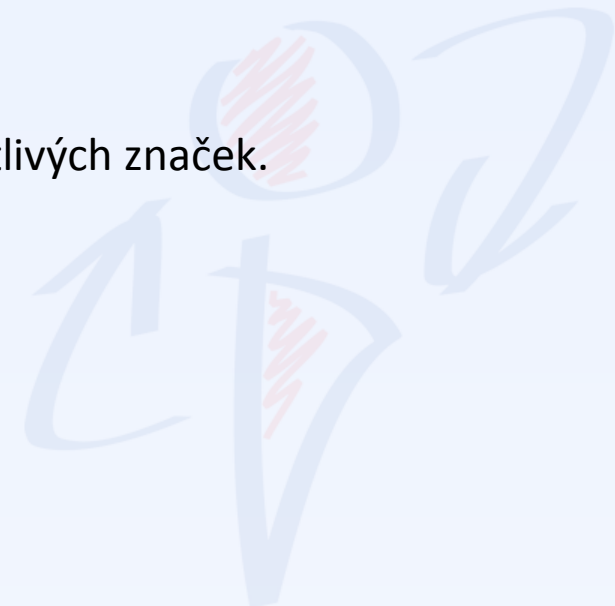
Vyrobyky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte ceny nejlevnějších notebooků jednotlivých značek.

Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte ceny nejlevnějších notebooků jednotlivých značek.

```
SELECT znacka, MIN(cena) AS [nejmensi_cena]  
FROM Vyrobky  
GROUP BY znacka
```


znacka	nejmensi_cena
Acer	10 490 Kč
HP	8 949 Kč
Apple	33 836 Kč

**Co je součástí klauzule SELECT a není v
agregační funkci, musí být uvedeno v
GROUP BY!**

Vyroby

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vypište značky, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.

Vyrobyky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vypište značky, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.

```
SELECT znacka
FROM Vyrobyky
GROUP BY znacka
HAVING MIN(cena) > 30000
```


znacka
Apple

COUNT (<i>attr</i>)	Počet
COUNT (DISTINCT <i>attr</i>)	Počet různých
SUM (<i>attr</i>)	Součet
AVG (<i>attr</i>)	Průměr
MIN (<i>attr</i>)	Minimum
MAX (<i>attr</i>)	Maximum

Agregační funkce přeskakují NULL hodnoty

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Setřídte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyrobyky
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobyku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Seřadte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyrobyky
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Setřídte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
    značka
FROM
    Vyrobyky
WHERE
    značka LIKE 'A%'
GROUP BY
    značka
HAVING
    MIN(cena) > 30000
ORDER BY
    značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Setřídte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyrobyky
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Setřídte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyrobyky
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Seřadíte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyroby
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

Vypište značky začínající na „A“, které prodávají nejlevnější notebook za více než 30 000 Kč.
Setřídte tyto značky podle abecedy vzestupně.

```
SELECT
  značka
FROM
  Vyroby
WHERE
  značka LIKE 'A%'
GROUP BY
  značka
HAVING
  MIN(cena) > 30000
ORDER BY
  značka
```

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

znacka
Apple

Vnořené dotazy a poddotazy

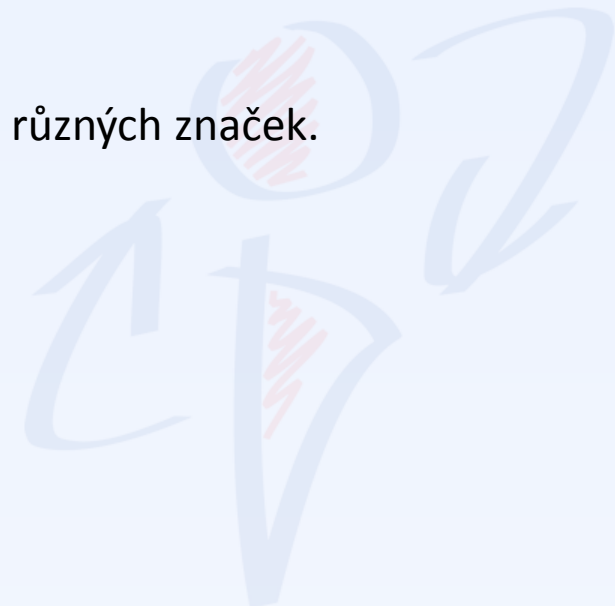
Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte maximální průměrnou cenu notebooků různých značek.

Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte maximální průměrnou cenu notebooků různých značek.

Vyberte průměrnou cenu notebooků různých značek.

```
SELECT znacka, AVG(cena) AS [prumer]  
FROM Vyrobky  
GROUP BY znacka
```


znacka	prumer
Acer	15 240 Kč
HP	10 469 Kč
Apple	33 836 Kč

Vyrobyky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

Vyberte maximální průměrnou cenu notebooků různých značek.

Vyberte průměrnou cenu notebooků různých značek.

```
SELECT znacka, AVG(cena) AS [prumer]
FROM Vyrobyky
GROUP BY znacka
```


znacka	prumer
Acer	15 240 Kč
HP	10 469 Kč
Apple	33 836 Kč

Vyberte maximální průměrnou cenu notebooků různých značek.

```
SELECT MAX(prumer) AS [maximum]
FROM 
```


maximum
33 836 Kč

Vyrobky

id_vyrobku	nazev	znacka	cena
1	Acer TravelMate P253-E	Acer	10 490 Kč
2	HP 650	HP	8 949 Kč
3	HP ProBook 4540s	HP	11 990 Kč
4	Acer Aspire V7-581G-53334G52akk	Acer	19 990 Kč
5	Apple MacBook Air 13"	Apple	33 836 Kč

ceny z www.alfacomp.cz ke dni 15.10.2013

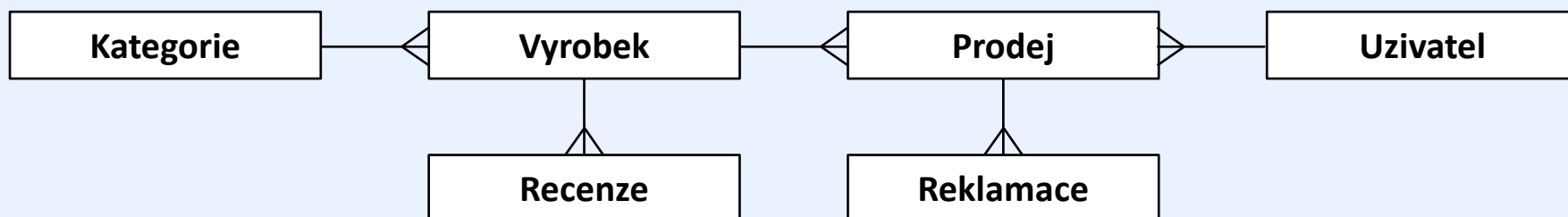
Vyberte maximální průměrnou cenu notebooků různých značek.

```
SELECT MAX(prumer) AS [maximum]
FROM
(
  SELECT znacka, AVG(cena) AS [prumer]
  FROM Vyrobky
  GROUP BY znacka
) prumery
```


maximum
33 836 Kč

- Místo tabulky jako zdrojové relace použijeme celý vnořený SELECT.
- Vnořený SELECT **musí být uzávorkovaný a pojmenovaný**. Všechny jeho **sloupce musí být pojmenované**.
- Výsledkem vnořeného selectu je relace.

Vypište všechny výrobky a k nim počty prodejů a recenzí.

```
SELECT
```

```
  Vyrobek.Nazev, COUNT(Recenze.id_recenze), COUNT(Prodej.id_prodej)
```

```
FROM
```

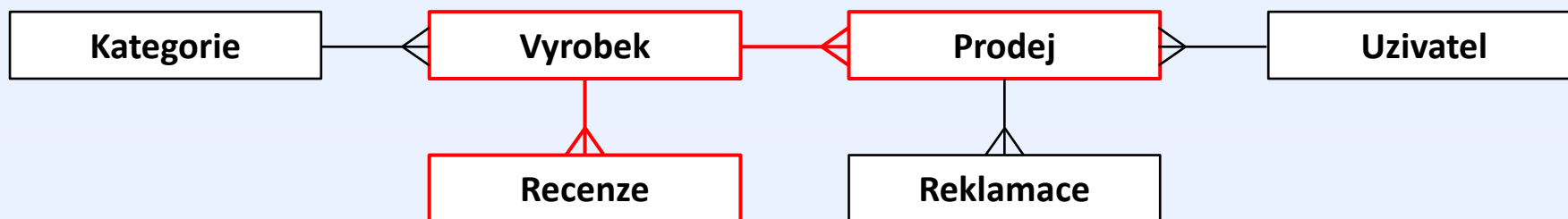
```
  Vyrobek
```

```
 LEFT JOIN Recenze ON Recenze.id_vyrobek = Vyrobek.id_vyrobek
```

```
 LEFT JOIN Prodej ON Vyrobek.id_vyrobek = Prodej.id_vyrobek
```

```
GROUP BY
```

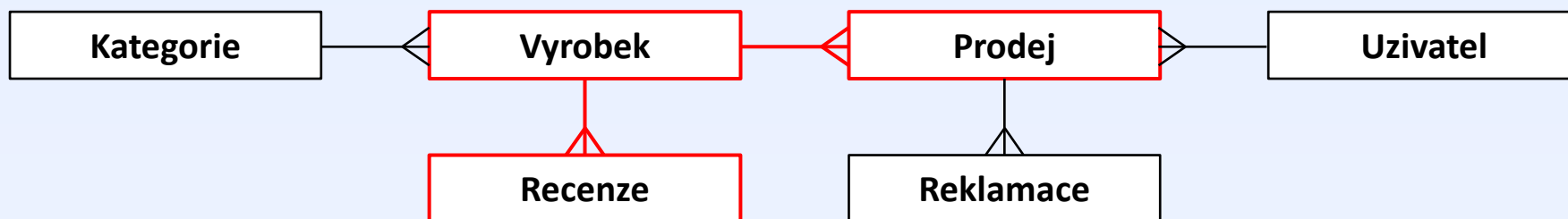
```
  Vyrobek.Nazev
```


Vypište všechny výrobky a k nim počty prodejů a recenzí.

```
SELECT
  Vyrobek.Nazev, COUNT(Recenze.id_recenze), COUNT(Prodej.id_prodej)
FROM
  Vyrobek
  LEFT JOIN Recenze ON Recenze.id_vyrobek = Vyrobek.id_vyrobek
  LEFT JOIN Prodej ON Vyrobek.id_vyrobek = Prodej.id_vyrobek
GROUP BY
  Vyrobek.Nazev
```

Při spojování nesmíme jedinou tabulku vícekrát navázat vztahem směrem 1:N.

Vypište všechny výrobky a k nim počty prodejů a recenzí.

```
SELECT
```

```
  Vyrobek.Nazev,
```

```
  (
```

```
    SELECT COUNT(Recenze.id_recenze)
```

```
    FROM Recenze
```

```
    WHERE Recenze.id_vyrobek = Vyrobek.id_vyrobek
```

```
  ) AS [pocet_recenzi],
```

```
  (
```

```
    SELECT COUNT(Prodej.id_prodej)
```

```
    FROM Prodej
```

```
    WHERE Prodej.id_vyrobek = Vyrobek.id_vyrobek
```

```
  ) AS [pocet_prodeju]
```

```
FROM Vyrobek
```

Výpočet počtu
recenzí

Výpočet počtu
prodejů

- Musí **vracet jedinou hodnotu** (jeden řádek, jeden sloupec)
- Lze je použít kdekoli, např. v klauzuli SELECT, v WHERE, ve spojovací podmínce za JOIN ... ON, v HAVING.
- Velice užitečné, pokud počítáme agregace nad dvěma nazávislými tabulkama – tzn. takovými, kde si je nemůžeme dovolit jednoduše spojit.
- V podstatě jimi lze simulovat „funkci“

Vnořené dotazy

```
SELECT T.nazev, SUM(T.pocet)
FROM
  (
    SELECT nazev, pocet
    FROM ...
    WHERE ...
  ) T
WHERE ...
```

- Vnořené dotaz v klauzuli FROM
- Sám o sobě představuje tabulku
- Všechny sloupce musí být pojmenovány
- Dotaz jakožto „zdroj dat“ musí mít název (alias)

Poddotazy

```
SELECT
  (
    SELECT SUM(pocet)
    FROM ...
    WHERE ...
  ) AS hodnota
FROM ...
WHERE ...
```

- Poddotaz v klauzuli SELECT
- Poddotaz můžeme použít kdykoli potřebujeme spočítat jednu jedinou hodnotu
- Poddotaz musí vracet jediný řádek a jediný sloupec

1. Spojování tabulek

- Používání vnitřního spojení
- Používání vnějšího spojení
- Využití spojovací podmínky
- Pozor na spojování nezávislých tabulek

2. Agregační funkce

- COUNT, SUM, AVG, MIN, MAX
- Význam klauzule GROUP BY
- Význam klauzule HAVING

3. Vnořené dotazy a poddotazy

- Používání vnořených dotazů místo tabulek
- Používání poddotazů pro „doptání“ na určitou hodnotu

www.dbedu.cs.vsb.cz

- Přihlášení přes **jednotný login a heslo**
- Vpravo sloupec -> *České kurzy* -> *UDBS*

Příprava na test

- V archivu kurzů 2013/2014 na 6. cvičení naleznete loňský skript databáze z testu
- **Procvičovat!**

